

Závěrečná zpráva ze studijního pobytu Akademický rok 2017- 2018

Tato zpráva musí být předána Akademické informační agentuře Domu zahraniční spolupráce (DZS) po ukončení studijního pobytu. Zprávu, prosím, zašlete e-mailem na adresu aia@dzs.cz . Do předmětu e-mailu napište „Zpráva z pobytu“ + název příslušné země. Závěrečné zprávy, jejichž autoři souhlasili se zveřejněním, jsou k dispozici na internetové adrese http://www.dzs.cz/cz/akademicka-informacni-agentura/63_zpravy-ze-studijnich-pobytu/ .

Osobní údaje

Jméno a příjmení studenta:	Matěj Čihák
E-mail:	matejcihak@email.cz
Domácí VŠ:	Univerzita Karlova
Domácí fakulta:	Husitská teologická fakulta
Obor studia:	Učitelství náboženství, etiky a filosofie
Hostitelská země:	Makedonská republika
Hostitelská VŠ:	Film Institute Ohrid Film Academy
Délka pobytu:	3 měsíce

Prosíme o vyjádření, zda hodláte zprávu poskytnout k uveřejnění a zda ji hodláte zveřejnit anonymně či nikoli. Zveřejnění jména a kontaktu může pomoci dalším uchazečům o studijní pobyt v zahraničí.

Souhlasím s uveřejněním této zprávy

na internetových stránkách DZS

ano

Souhlasím s uvedením jména u mé zprávy

ano

Souhlasím s uvedením e-mailové adresy u mé zprávy

ano

Body pro sepsání Zprávy ze studijního pobytu

- **Zahraníční pobyt** (uveďte stručné informace o délce studijního pobytu, o univerzitě či pracovišti, kde jste stáž absolvovali, o Vaší činnosti spojené se studiem)
- **Před odjezdem** (informace o formalitách, které je třeba zajistit před odjezdem – viza, pojištění apod., doprava, spojení, ceny)
- **Ubytování, stravování, doprava** (druh ubytování, kvalita, způsob zajištění, cena, možnost využití studentské koleje, možnost stravování v menze)
- **Finance** (způsob výplaty stipendia, dostatečnost finančních prostředků, potřeba finanční zálohy ze soukromých zdrojů, nepředvídané náklady)
- **Volný čas** (využívání volného času, akce a služby pro studenty, přístup do univerzitních zařízení – do knihoven, k internetu apod., sportovní a kulturní příležitosti, tipy na výlety)
- **S jakými problémy jste se setkal(a) při přípravě cesty a během zahraničního studia**
- **Další komentáře a doporučení** (rady a tipy pro ostatní studenty)

- **Celkové hodnocení** (jaký přínos měla stáž pro Vaše studium, diplomový projekt, doktorskou práci, pro zlepšení jazykových znalostí apod.)
- **Odkaz na fotogalerii** (můžete připojit odkaz na Vaše osobní webové nebo facebookové fotoalbum, případně je možné zaslat několik fotografií v příloze e-mailu)

Text zprávy:

Náš zahraniční výzkumný pobyt („Sakrální umění v Ohridské oblasti: historická a teologická reflexe“) se konal ve městě Ohrid a jeho okolí v Makedonské republice. Trval v délce tří měsíců, od začátku března do konce května 2018. Hostitelskou školou byla Ohridská filmová akademie FIOFA. Předmětem našeho výzkumného pobytu (který jsme absolvovali společně s kolegyní Dominikou Migovou) bylo pořízení fotografického materiálu a knižních zdrojů týkajících se klíčových a nezvyklých prvků v sakrálním umění Ohridské oblasti obecně. Hostitelská škola poskytla podporu týkající se pořizování a třídění fotodokumentace na technické i teoretické rovině. Výzkumný pobyt byl úzce spjat s mým studijním oborem Učitelství náboženství, etiky a filosofie. Výstupem z výzkumu bude 1) sepsání souhrnné zprávy o výzkumu, 2) přednáška na dané téma na půdě Husitské teologické fakulty UK; obojí bude hotové nejpozději do konce podzimu 2018.

Pro pobyt kratší než 90 dní není nutné si do Makedonské republiky vyřizovat vízum. Náš pobyt tomuto časovému rozvrhu přesně odpovídal. Dostali jsme od Domu zahraniční spolupráce kontakt na příslušnou osobu na makedonském ministerstvu školství, se kterou jsme domluvili ubytování na studentských kolejích v Ohridu. Postup dopravy byl nejprve vlakem do Bratislavy, odkud létají pravidelné přímé lety do Skopje (2.000,- za osobu). Ze Skopje jsme se následně přepravili autobusem do Ohridu. Letenka ze Skopje zpět do Bratislavy nás vyšla na 2.800,- na osobu. Platby za letenky nám budou zpětně refundovány Univerzitou Karlovou.

Ubytování jsme byli dle domluvy na studentských kolejích v Ohridu (studentski dom „Nikola Karev“). Ubytování jsme měli placené makedonským ministerstvem školství. Ubytování obecně vzato odpovídalo úrovni studentských kolejí; nicméně teplá voda tekla pouze po 19:30 hod., vyjma pondělků, kdy netekla ani v tomto čase. Též nás mírně zaskočila přítomnost pouze jedné elektrické zásuvky, kterou jsme vyřešili koupí rozdvojky. Stravování v menze (oběd a večeře) nám bylo umožněno a bylo stejně jako ubytování plně hrazeno makedonským ministerstvem školství.

Na náš výzkumný pobyt jsme získali stipendium ze dvou zdrojů: 1) každý jsme obdrželi 26.000 Kč od Husitské teologické fakulty UK, 2) každý jsme obdrželi zhruba 5.000 Kč (210 euro) od makedonského ministerstva školství. Příspěvek od HTF UK, stejně tak jako od makedonského ministerstva, jsme obdrželi jednorázově na účet. Kvůli možnosti obdržení stipendia od makedonského ministerstva jsme nicméně byli nuceni založit si účet u jedné z makedonských bank; v našem případě šlo o banku NLB. Vše probíhalo bez větších problémů a komplikací. Tyto stipendijní prostředky nám umožňovali bezproblémové finanční zabezpečení a vykonávání našeho výzkumu; domníváme se, že šlo o ideální množství financí pro náš pobyt.

Co se týče využívání volného času, Ohrid není typické studentské město a nabízí zážitky spíše obecně turistické povahy. Výhodami Ohridu jsou jeho malá rozloha a tudíž rychlá dostupnost všech míst a snadná orientace, velice přátelská a poklidná atmosféra městského centra, plného restaurací, kaváren a obchůdků. Hlavní devízou Ohridu je jeho umístění na březích Ohridského jezera, které svou rozlohou připomíná moře a v kombinaci s vysokohorským panoramatem působí vždy okouzlejícím dojmem. Možné jsou delší či kratší projížďky lodí po jezeru, v letních měsících může nabízet i možnost

koupání, ovšem pouze pro otužilejší. Ohrid se též nachází v bezprostřední blízkosti Národního parku Galičica, který je typický svými vzácnými druhy fauny i flóry; z hor Galičického parku se nabízí strhující výhled na celé jezero, celou jezerní oblast i na město Ohrid. Na druhé straně Galičického parku se pak nalézá další horské jezero srovnatelné velikosti, jezero Prespanské. Celá oblast Ohridského jezera nabízí širokou škálu možností pro výlety, ať již do přírody, nebo za kulturními památkami (zejména kláštery, kostely a kostelíky). Část Ohridského jezera se nachází v Albánii a existuje též přímé autobusové spojení mezi Ohridem a albánským pobřežím Jaderského moře. Dostupné je též spojení do města Bitola, které je největším městem jižní části Makedonské republiky a lze se z něj pokračovat (pomocí taxi) do Řecka. Taxi jsou obecně v Makedonii velice levné. Ohrid tak umožňuje dostat se během zhruba 3 hodin k moři Jaderskému a během zhruba 6-7 hodin k moři Egejskému.

Při přípravě ani během pobytu jsme se nesetkali s problémy závažnější povahy. Při letu z Bratislavy do Skopje došlo k opoždění letadla zhruba o 2 hodiny kvůli sněžné kalamitě ve Skopje. Rovněž první den po příjezdu do Ohridu nám nebylo umožněno se ihned ubytovat na studentských kolejích, neboť ministerstvo školství závčas neinformovalo vedení kolejí o našem příjezdu; přespali jsme tedy v místním hotelu, příští den jsme se již mohli nastěhovat na koleje. Rovněž nedoporučuji v Ohridu pít vodu z vodovodu; na kolejích jsme používali kupovanou balenou vodu.

Další komentáře a doporučení: Po příjezdu do Makedonie automaticky dostáváte v místě, kde jste ubytováni (hotel či studentské koleje) kartičku s datem vašeho příchodu. Máte-li privátní bydlení, je třeba dojít na lokální policejní stanici a kartičku si tam vyřídit. V případě, že budete opouštět hranice Makedonie, bude po vás hraniční kontrola tuto kartičku vyžadovat (tím je míněno, že bude vyžadovat nejaktuálnější kartičku, kartičku týkající se vašeho posledního pobytu). V makedonských městech je též běžný výskyt bezprizorních psů, není třeba se jich obávat, zpravidla jsou k lidem přátelští. V případě pohybu ve volné přírodě je však třeba být na pozoru před pasteveckými psy, kteří v horách hlídají stáda ovcí a na neznámého člověka často útočí. V případě, že v horách zaslechnete cinkání zvonečků či spatříte stádo ovcí, ubírejte se ihned opačným směrem. V Makedonii, zejména ve městech, umí velmi mnoho lidí dobře anglicky. S lidmi mladší a střední generace zpravidla nebývá žádný problém domluvit se anglicky. Starší lidé a někteří lidé na venkově angličtinu neovládají a jediný jazyk kromě makedonštiny, kterému rozumí, je srbochorvatština nebo blízkce příbuzná bulharština.

Tříměsíční výzkumný pobyt v Makedonii byl pro nás hluboce přínosný. Pomohl nám hlouběji porozumět teologii a spiritualitě pravoslavného křesťanství, a tím potažmo křesťanství vůbec, stejně tak jako ukázal pozoruhodné prvky kulturního soužití pravoslavného křesťanství s islámskou kulturou, jejíž dědictví je dodnes v Makedonii významné a živé. Fotografie, poznatky a literatura získaná během pobytu, se stanou podkladem pro vznik textu na dané téma a také přednášky, která by se měla uskutečnit na podzim 2018 na půdě HTF UK. Ohridská oblast je skrze osoby svých kulturních zakladatelů, Nauma a Klimenta, žáků Cyrila a Metoděje, velmi těsně spjata s českými dějinami, s počátky české státnosti a slovanské písemnosti. Poznatky a otázky vyplývající z našeho výzkumu mají víceoborový přesah a jistě budou i přínosem pro vědecká zkoumání na HTF UK. Pobyt v Makedonii nabízí nevšední zkušenost země, které nepatří do vyspělého světa západní Evropy, ale současně ani mezi rozvojové země třetího světa; tato zkušenost mi umožnila zakusit na jednom místě jak stejnost (slovanský jazyk, křesťanství ad.), tak i jinakost (osmanské kulturní dědictví, pravoslavná specifika ad.) Po jazykové stránce byl pro mě pobyt rovněž velice přínosný, neboť 1) zlepšil mé dovednosti v anglické komunikaci a 2) díky němu jsme si osvojil základy makedonštiny, což mi nyní

umožňuje např. studovat literaturu v tomto jazyce a použít ji tak jako podklad pro
chystaný text a přednášku.

V Praze 14. 6. 2018,
Matěj Čihák